

Czech A: literature – Standard level – Paper 1
Tchèque A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Checo A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napište literární analýzu **jednoho** z následujících textů. Vaše odpověď musí zohledňovat obě přiložené orientační otázky.

1.

Máme tedy Hera.

5 Přivezli jsme ho, jak jsem už řekl, v tašce. Byl tak malý, že v prvých týdnech sedával na okénku za zadním sedadlem mé octavie, tam, kde jiní mívají vycpaného tygra nebo slečnu, ale potom začal růst. Nerostl dlouho, ale rychle. Již za rok docílil svých dnešních rozměrů, takže dnes, po třech letech, vyplní spolu s mým synem obě zadní sedadla ve voze a ještě jeden druhému vadí. Jede-li, má zřejmě pocit běhu. Vidí ubíhající krajinu a dýchá, jako by ji míjel vlastním úsilím.

10 Jeden odborník mi řekl, že kolii by nechtěl; nedá prý se tak dobře vycvičit jako jiní psi. Pokud jde o tento nedostatek, jsem klidný. A mám dokonce pocit, že by týž odborník nabyl téhož názoru i na mne, kdyby mne blíže poznal – vždycky jsem totiž mívál jakýsi podvědomý odpor k výcviku. Když jsem měl pochodovat v řadě nebo konat – při prostných cvičeních třeba – tytéž pohyby jako desítky a stovky ostatních, připadal jsem si zahanben.

15 Ze všech dětských her byla mi absolutně cizí hra na vojáky a jako voják jsem znovu, přesně a naléhavě, pocítil závan toho dětského ostychu a studu. Nevím, do jaké míry by bylo možno vycvičit mého psa. Házím mu míč a on mi jej nosí. Hodím mu desetkrát míč a on mi jej devětkrát přinese. Podesáté už ne. Po desátém míči se ani neohlédne a jde jinam. Přestalo ho to bavit. Anebo přinese desátý míč a marně čeká na jedenáctý hod. Přestalo to bavit mne. V takových chvílích se respektujeme a nenutíme jeden druhého k dalším úkonům.

20 Vycvičený pes by přinesl tři sta míčů a tisíc míčů, a raději by padl vysílením, než by přestal plnit příkazy svého pána. Nemohu se, jako jiní majitelé psů, chlubit tím, že by Hero vykonal přesné a složité pohyby na pouhý pokyn mé ruky a že by mne poslechl na slovo a slepě.

Jsem rád. Slepota je vždycky tragická – i jako projev kázně.

25 Ale jsou chvíle, kdy ke mně přijde, bez důvodu, či z důvodů sotva sdělitelných člověku, a sedne si s očima upřenýma do mých očí a kdy mezi námi povstane nějaké sladké a velké tajemství. A to tajemství trvá a trvat má, nemůže a nemá být řešeno, otázka je to, otázka bez odpovědi či otázka, na kterou je milión odpovědí, tak jako na otázku po bytí či nebytí, a není už důležitý dar řeči, ani její neschopnost, a tehdy jsme spolu tak, jak by měli i lidé být – třeba bez

30 Jsme spolu.

Miroslav Horníček, *Dobře utajené housle* (1966)

- (a) Charakterizujte styl vyprávění a funkci použitých stylistických prostředků.
- (b) Jak je v úryvku vykreslen vztah člověka a psa? Je možné toto zobrazení chápat i v širších, například společenských souvislostech?

2.

Odrhovačka o plavbě Titaniku

Titanik je zázrak ze všech největší
 Maximální výkon
 Luxus
 Bezpečí
 5 *Na shledanou v ráji*
 kapitán se zubí
 Cestující tančí dole v podpalubí
 Orchester jim hraje pěkně do noty
 valčíky a polky
 10 tanga
 foxtroty

 Vytáhněte kotvy
 Plnou parou vpřed
 Pokoříme živly Ohromíme svět
 15 A že ve tmě plují
 velehory ledu?
 Posádka zná dobře lodní abecedu
 Usmívat se prosím
 Žádné obavy
 20 Víno ze Champagne stoupá do hlavy

 Jaký náraz?
 Kdepak Žádné selhání
 Malá zastávka vám tančit nebrání
 A že voda stoupá?
 25 Ale to nic není
 Pro zpestření plavby malé osvěžení
 Utužte si zdraví mořskou koupelí
 Na shledanou v ráji
 Buďte veselí

 30 Jaký je v tom rozdíl
 Tango nebo džez
 Slyšel vůbec někdo naše SOS?
 Když je vody po krk cíl je v nedohlednu
 Na shledanou v ráji
 35 Titanik jde ke dnu
 Jaký je v tom rozdíl
 Parník nebo svět
 když se valí do tmy
 Možná naposled

Jiří Žáček, *Text'appeal* (1986)

- (a) Analyzujte funkci a dosah ironie v textu. Proč autor zvolil ironický tón? Na co všechno se může tato ironie vztahovat i mimo kontext básně?
- (b) Jak se pojmenování „odrhovačka“ projevuje ve slovníku, syntaxi i charakteru verše?